

Ylöjärven kaupungin omistajaohjauksen periaatteet

1 Johdanto

Kuntalain (410/2015) 14.2 § mukaan valtuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista. Omistajaohjauksen periaatteissa linjataan mm. se, millä tavoin kaupunki on mukana eri yhteisöissä omistajana, rahoittajana, sijoittajana tai yhteistoiminnassa muiden kuntien kanssa. Periaatelinjausten lähtökohtana ovat kaupunkistrategiasta johdetut tavoitteet. Kaupunkikonsernin eli kaupungin tytäryhtiöiden ohjaus perustuu kaupunginvaltuuston hyväksymään konserniohjeeseen.

Kaupunginvaltuusto päättää kaupunkistrategiassa kaupungin toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Talousarviossa kaupunginvaltuusto päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden lyhyemmän aikavälin tavoitteista. Nämä tavoitteet toteuttavat kaupunkistrategiaa. Kaupunginvaltuusto päättää myös mm. omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Kaupunkikonsernia johdetaan kokonaisuutena strategisten tavoitteiden edellyttämällä tavalla.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy omistajaohjauksen periaatteet ja ne tulevat voimaan hyväksymisen jälkeen.

2 Ylöjärven kaupungin omaisuus

Omistajaohjauksen periaatteissa linjataan mm. se, millä tavoin kaupunki on mukana eri yhteisöissä omistajana, rahoittajana, sijoittajana tai yhteistoiminnassa muiden kuntien kanssa. Omistajaohjauksen periaatteiden linjaukset koskevat siten kaupungin omistuksia erilaisissa yhteisöissä. Tässä kappaleessa avataan kuitenkin lyhyesti kaupungin omistuksia/omaisuuseriä laajemminkin.

Kaupunki omistaa maa-alueita, rakennuksia, tytär- ja osakkuusyhtiöitä, pienomistuksia ja on osakkaana kuntayhtymissä.

Omistusten kautta kaupunki edistää kaupungin jäsenten hyvinvointia tarjoamalla kuntalaisille erilaisia palveluita sekä luo edellytyksiä kaupungin kasvuun ja kehitykselle. Omistaminen on kaupungille keino järjestää palvelutuotantoaan, ohjata ja suunnata kaupungin kehitystä sekä saada sijoittamalleen pääomalleen tuottoa.

Kaupungin omistusten kulloisetkin tarkemmat varallisuuslajit ilmenevät kaupungin tase-erittelyistä. Tarkempia tietoja omistuksista on mahdollista pyytää talouspalveluilta.

Maaomaisuuden osalta tontin luovutuksista ja maan myynnistä linjataan kaupungin maapoliittisessa ohjelmassa ja vuosittain hyväksyttävässä maankäytön ja palveluiden suunnittelu- ja toteutusohjelmassa. Kaupungin metsäomaisuuden osalta valmistellaan ja hyväksytään erillinen metsäsuunnitelma.

Palvelutuotannon tuotantovälineisiin lasketaan rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet sekä koneet ja kalusto. Niiden tehtävänä on tukea kaupunkiorganisaation palvelutoimintaa. Rakennusomaisuuden osalta tavoitteena on tarjota palvelutuotantoon ja toimintaan sopivat toimitilat, toimitilojen tehokas käyttö, arvon säilyttäminen ja kaupungin palvelutuotantoon lukeutumattomasta omaisuudesta luopuminen. Kaupungin välittömässä omistuksessa olevan rakennusomaisuuden omistukselliset linjaukset tehdään rakennusten salkutuksessa.

Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden (kuten kadut, sillat, yleiset alueet, puistot, liikunta-alueet) kunto ja omaisuuden arvo ylläpidetään tekemällä korvausinvestointeja vuosittain. Investoinnit päätetään osana talousarviota investointiohjelmassa.

Koneita ja kalustoa omistetaan itse ja vuokrataan. Hankintojen tekemistä ohjataan Ylöjärven kaupungin hankintaohjeilla.

Sijoitus- ja rahoitusarvopaperit käsittää osakkeet ja osuudet, lainasaamiset ja muut saamiset sekä rahoitusarvopaperit. Rahoitusarvopapereiden omistajapoliittiset linjaukset sisältyvät Ylöjärven kaupunginvaltuuston hyväksymiin sijoitustoiminnan periaatteisiin.

Omistetut osakkeet ja osuudet edustavat pääosin toimintoja, jotka palvelevat kaupungin palvelutuotannon järjestämistä. Osakkeet ja osuudet sisältävät tytäryhtiöosakkeet, osakkuus- ja yhteisyhteisöosakkeet, kuntayhtymäosuudet ja muut osakkeet. Sijoitusomaisuuteen sisältyvät myös kaupungin lainasaamiset.

3 Omistajaohjauksen periaatteet

Ylöjärven kaupungin tavoitteena on toimia aktiivisena ja johdonmukaisena omistajana, joka kehittää kaupunkikonsernin toimintaa kaupunkilaisten hyväksi. Omistajaohjauksen periaatteet päivitetään tarpeen mukaan. Niitä voidaan tämentää talousarviossa ja toimialakohtaisissa ohjelmissa.

Ylöjärven kaupunki ohjaa tytäryhtiöiden toimintaa ennen kaikkea kaupunginvaltuuston hyväksymän konserniohjeen, yhtiöjärjestyksen ja talousarvion avulla sekä yhtiökokouksiin annettavien toimiohjein. Vähemmistöomistusten osalta omistajaohjauksessa painottuvat yhtiökokousedustajalle annettavat toimiohjeet.

Omistusten tulee olla strategisesti sekä kaupungin tehtävien ja toiminnan kannalta perusteltua. Omistuksen tulee tukea kaupungin päämääriä kaupungin jäsenten hyvinvoinnin ja kaupungin elinvoiman edistämiseksi. Omistuksia tarkastellaan nykyhetkeen ja tulevaisuuden toimintaympäristön näkömiin perustuen.

Uusia omistuksia hankittaessa tai niistä luovuttaessa arvioidaan hankinnan tai luovutuksen taloudellisen arvon lisäksi omistamisen strategiset tavoitteet ja vaikutus kaupunkikonsernin näkökulmasta.

Ylöjärven kaupungille on valmius luopua omistuksesta, mikäli toiminta ei kuulu kaupungin tehtävien toteuttamiseen ja luopumisesta on mahdollista saada kokonaisuus arvioiden riittävä tuotto. Omistuksista luopuminen tulee tapahtua markkinahintaan, ellei poikkeamiselle ole erityisiä perusteita, kuten esimerkiksi järjesteltäessä valtion tai kuntien toimintoja uudelleen tai konsernin sisäisissä järjestelyissä, joissa ei ole muita osapuolia. Mahdolliset poikkeamiset tulee perustella kussakin päätöksentekotilanteessa erikseen. Omistajapoliittisten ratkaisujen tulee perustua huolelliseen valmisteluun ja päätöksissä tulee pyrkiä ennakoimaan toimintaympäristön muutokset.

Kaupunki sijoittaa uutta pääomaa yhtiöihin tarkoin harkiten toiminnan kehittämiseen tai laajentamiseen taikka turvatakseen kaupungin perustoimintojen kannalta tärkeän palvelutuotannon. Pääomittaminen vaatii aina yhtiöltä perusteelliset selvitykset ja taustalaskelmat. Kaupunki ei pääomita pitkällä aikavälillä kannattamatonta tai kannattamattomaksi arvioitavaa liiketoimintaa.

Kaupunkikonsernin tytäryhtiöt vastaavat omalta osaltaan palveluiden tuottamisesta asiakasystävällisesti ja tehokkaasti. Tytäryhtiöiden toiminnassa ja omistajaohjauksessa noudatetaan lakeja ja määräyksiä, yhtiöjärjестystä ja konserniohjetta.